

הליכות עולם

עלון הלכתי מבית הוראה "צדק ומשפט" יבנאל
עורך העלון: הרב יעקב ועקנין
054-8420743

ק"ק יבנאל

בנשיאות כ"ק אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א

לרפואת כ"ק אדמו"ר רבי אליעזר שלמה בן מלכה שליט"א והרבנית יחנא שפרה בת סאסאי תחי'

לעילוי נשמת פאני (פייגא) בת שרה ע"ה לעילוי נשמת חיים בן מרים ז"ל

נושא השבוע

בית חם

מאת: העורך

זמני השבת

הדלקת נרות: 16:12
לנוהגים 40 דק': 15:52
צאת השבת: 17:13
ר"ת: 17:44

אין לקרוא את העלון בשעת התפילה

יש לשמור על קדושת הגליון

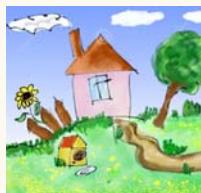
אמרי מוהרא"ש

"אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה ב') 'וחושך' - זו מלכות יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל בנדרותיהם, שהיו אומרים להם: כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל, והסביר מוהרא"ש שליט"א שבקבוק החלב היה קרן שור עם חור קטן בקצה ומשם ינק התינוק, וכונתם לחקוק על בקבוק החלב כפירה, כדי שמרגע הלידה התינוק ינק כפירות ואפיקורסות". עכ"ל

והיום 'קרן השור' עברה הסבה למכשירים טכנולוגיים המקרינים את תרבות יון שמחשיכה את האמונה ומתנכלת לכפירות ואפיקורסות, יעזור ה' שכולנו נרתם לשמירה על ילדינו, לכל יחשפו למרחיקי האמונה.

'בלהות' ופחדים להורים, "ואת בני זלפה" - הוא מתחיל לזלזל פה ושם בחינוך שקיבל, ואז מגיע הרגע 'נשי אביו' הוא שוכח, (נשי מלשון שכחה) את בית אביו, את ה"שמע בני מוסר אבין", אך יעקב לא מתייחס מהבן "ויבך אותו אביו" אבא ואמא בוכים מתי יחזור הבן למוטב, ומגיע רגע שהתפילות של אבא ואמא מתקבלות "כד חס גביה אתהפך" - "יעקב" ר"ת "יש קונה עולמו בשעה" - מגיעה שעת הרצון, והבן חוזר לאבא תרתי משמע, העיקר להקרין לבן הנושר שאבא ואמא איתו ועימו בכל מצב, "וירא איש והנה תועה" ר"ת אין שום יאוש - אפילו מבן תועה!

והתוצאה 'נשירה' לרחוב שנגרמו מבית 'קר ומנוכר', לרחוב 'חם ולוהט', ששורף את כל ההשקעה הרבה, וזה היה כונת היוונים שעקרו את מזוזות הבית והדלתות של היהודים, כדי לשבור את המחיצות בין הבית לרחוב, וכל המשחקי כדור, והפעילות הספורטיבית, תולדת 'תרבות יון', היא לשבור את המושג - 'ביתי הוא מבצרי', והתשובה לכך - היא דרכי נועם, חום ואהבה עד בלי די, ודמעות כמים, והבית מקרין חמימות נעימה עד כדי שהרחוב הופך קר, והילד חוזר בבחינת "אלכה ואשובה אל אישי הראשון".

א. ונראה לי לרמז זאת בפרשת השבוע: "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען", יעקב יושב ומפחד ("מגור", לשון פחד). וממה הפחד "בארץ כנען" הרחוב הכנעני מלא זוהמא "כי רעות בנות כנען" ויעקב חרד מה יהיה עם ילדיו? איך אני שומר עליהם מהרחוב המסוכן? והפיתרון ב"ארץ מגורי אביו" - להתנהג כמו אביו שלא יצא מהבית החוצה. להישאר בבית החם שענן קשור על האוהל, "ונר דלוק מערב שבת עד ערב שבת", נר של חמימות והקרנת אור אמונה בצמצום ולא בריבוי אור.

ב. "אלה תולדות יעקב יוסף": יעקב חושב מה שלום יוסף? מתי יחזור יוסף? כל מוחו: יוסף, יוסף, יוסף. אלו ההורים שמקריבים את הבן המיוחד והמוצלח ביותר: 'מגשים הציפיות', וזה גורם לפרודים בבית: ליוסף רעה - "וישנאו אותו אחיו", וגם לאחים שמרגישים מקופחים, למה יוסף מקבל כתנת פסים מיוחדת והם לא. למה אנחנו נלך לרעות? ואין שוויון בנטל? ג. "והוא נער את בני בלהה, ואת בני זלפה": "נשי אביו" הוא מתחבר לחברים לא טובים שגורמים

שמן זית זך

עקב מחירו היקר של ה'שמן זית' מצויים הרבה רמאים, שמשווקים סוגי שמן אחרים, תחת השם 'שמן זית' לכן מלבד ההכשר על השמן, יש לברר מה מידת האמינות שזה 'שמן זית', וכבר התבטא אחד מראשי הכשרות על חברות מסוימות שמשווקים 'שמן זית' שבבדיקת מעבדה מצאו בבקבוקים שזה מכיל הרבה סוגי שמנים, אך לא 'שמן זית', יידע הציבור ויזהר!

והוסיף הרב ישי מלכה מראשי הכשרות של בד"ץ בית יוסף במאמר כשרות על שמן הזית: שגם שמן זית ממותג בעל תו תקן מקורי צריך כשרות מהודרת ביותר כדי שנהיה רגועים שכל עצי הערלה שבכרם סומנו שלא יבואו למסוק מהם זיתים, וגם לאלו שהולכים למסוק זיתים בבית בד בכפר ערבי ולראות במו עיניהם איך הזית נהפך לשמן לא בטוח שהשמן יהיה מותר באכילה ואפילו לא בהנאה כיוון שגם אם דאגו להביא עמם זיתים משלהם ללא כל חשש, עדיין יש בעיה שהרי לא קיימת מציאות להניח זיתים בקצה האחד של המכונה ולקבל את אותו השמן בקצה השני, כיוון שכל מערכות הייצור והצנרת ספוגים מהשמן הקודם. ורק לאחר שיכבשו במכונות כחצי טון זיתים תהיה וודאות שהשמן היוצא הם מאותם הזיתים שביצרנו לנו. קחו בחשבון שבספרד או יוון הזיתים בשפע ופעמים שמן הזית זול יותר משאר שמנים, כך שהחשש לעירוב שמן סויה וכדומה בשמן זית תוצרת ספרד או יוון, רחוק יותר, מה עוד שזה מיקל עלינו את בעיית הערלה לסיכום: בדיקת השמן זית ישיש בו כשרות מהודרת, וביור מקור השמן יהיה השתדלות לוודאות מה רכשנו.

מאת: הרב יעקב ועקנין

נוהגים בחנוכה לאכול מאכלים מטוגנים בשמן זכר לנס חנוכה שנעשה בשמן, נביא לקט הלכות בענין הסופגניות:

א. סופגניה חלבית: נוהגים למלאות את הסופגניה בריבה פרווה, אך מי שממלאת במילוי חלבי, צריכה להודיע לכולם שזה חלבי, ולכתוב פתק שזה חלבי וגם שהמילוי החלבי יבלוט החוצה, אך כהמלצה עדיף להימנע ממילוי חלבי, לבל תגרם תקלה למי שאכל בשרי, כיוון שרוב המאפיות משווקים סופגניות פרווה ורגילים שזה פרווה.

ב. לישת בצק בחלב: אסור ללוש את הבצק של הסופגניות עם חלב, כיוון שכלפי חוץ לא ניכר שזה חלבי, כפי שאסרו חז"ל ללוש פת עם חלב.

ג. קביעות סעודה: סופגניות שבללתן רכה ונעשית ע"י טיגון בשמן, אפילו אם קבע סעודתו עליהם, אינו מברך עליהן ברכת המזון, אלא ברכת "בורא מיני מזונות" וברכה אחרונה - "על המחיה" (ילק"ו), הלכות קביעת סעודה.

ד. בישולי גויים: צריכים להיזהר לקנות את הסופגניות, עם הכשר טוב, וממקומות שמי

יהלך פיך ולא זר

מאת: הרב יעקב ועקנין

מעשה שהיה שראובן הלך בדרך, והנה שומע את חבריו שמעון קורא לו, להצטרף לסעודת מצווה, המדובר היה בסעודת תנאים, ושמעון ירד ואמר לראובן ה' חן אותך בקול יפה ואתה יודע לעשות שמה, תעלה

לשמח את המשפחות לקראת הרגע המכריע בחייהם, ראובן טען "אני לא מכיר אף אחד, מה לי ולשמחה זו?", שמעון הפציר לראובן עלה, ובאמת המצב שם היה מביך, ישבו אכלו, ללא שום שמחה, וראובן שינס מותניו, ופתח פיו, והכניס את כולם באווירה של שמחה, וירא כי טוב ניגש שמעון לראובן וביקש "תאמר ושכחים על החתן!", "אני לא מכיר את החתן ולא את הכלה" ענה ראובן, לא משנה, תאמר כדי לשמח! הפציר שמעון, וראובן שהיה בעל כשרון, פתח פיו ושיבח את החתן איך שהוא "אציל נפש", "מתחשב בזולת", "ענבי הפנן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל", ועוד אמירות שהכניסו בקהל השומעים הרגשה נפלאה, המדובר בחתן - מציאה, עד ראובן שהיה נרגש ובעיניים דומעות, מהתרגשות, ניגש לראובן והושיט לו מעטפה ובתוכה 1000 ש"ח, כאות הוקרה על השבחים הנפלאים גילה על החתן שהיה עד כה 'עלום', הסעודה הסתיימה, וראובן הלך לדרכו, והנה לאחר שעברו שלשה חודשים והבית של הזוג הטרי - התפרק! בית הדין פירט את הסיבות לגט, "בחתן אנוכי, חסר התחשבות, גס רוח, אלים, בהשפלת אשתו עד כדי דמעות", וכאן בא ראובן לשאול, "האם עלי להחזיר את ה-1000 לאבי הכלה, כיוון שהם חשבו שאני מכיר את החתן, והתייחסו לדברי כאמיתיים, והאמת שכל מה שאמרתי על החתן 'לא מיניה ולא מקצתיה' - לא היה אמיתי, אמרתי רק כדי לשמח" - ובית הדין גילה את רוע מעלליו של החתן עד כדי נתינת גט.

וענה הרב זילברשטיין שליט"א: בגמ' כתובות כתוב "כיצד מרקדין לפני הכלה, ואומרים 'כלה נאה וחסודה'", ואת זה אומרים אפילו על כלה מכוערת, וזאת כדי לשמח את החתן במקחו, ולכן ידוע שלא כל הדברים הנאמרים על חתן וכלה הם אמת, ולכן לכאורה גם ראובן שנחת בסעודת התנאים ללא שום הכרה והכנה, ואמר מה שאמר, לא חייב להחזיר את הכסף! ומכל מקום בנידון ידיו חייב הרב את ראובן להחזיר את המעטפה עם הסכום שקיבל לאבי הכלה, כיוון שאע"פ שידוע שגם שדכנים משנים הרבה מן האמת, כדי ששידוך ייצא לפועל, וכידוע ששדכן ר"ת - שקר דבור כסף נוטל, בכל זאת יש לחלק, כיוון שלדברי השדכן לא מתייחסים כאמת גמורה, שידוע שאומר מה שאומר, על מנת לקבל דמי שדכנות, אך אותו ראובן, הטעה את כולם שחשבו שהוא חבר טוב ואישי של החתן, ואם נאמר עליו שהוא אציל נפש ומתחשב בזולת, הם לקחו זאת כאמת גמורה דבר שנתן להם הרגשה שבתם הולכת לזכות בעל מידות נפלא דבר שהוכח בבי"ד להפך.

סיכום: ראובן עשה דבר נורא, והטעה את משפחת הכלה, ולכן חייב להחזיר את מעטפת האלף ש"ח לאבי הכלה!

בחסות קבוצת י.א. מזרחי בע"מ
זימות ובניה בינאל
• בניה עד קבלת המפתח
• משכנתאות
• טיפול בהיתרי בניה
יחס אישי ואדיב לכל אורך הדרך
052-7245588 יוסף חיים
052-8735867 אליעזר שלמה

חדש בבאר ברסלב
סוודרים לגברים
ובחורים במבחר דגמים
טלפון:
052-7650389

ר.מ.ה. יבנאל חברה לבניה
ויזמות בע"מ
אגף משכנתאות לציבור החרדי
אמינות, מקצועיות
ועמידה בזמנים
050-9388893

אתם שואלים, רבני הקהילה עונים

שורת בהלכה

שאלה: הבן שלי מאוד רוצה שאקנה לו כלב קטן לשם שעשוע האם הדבר מותר?

מאת: העורך

תשובה: הגמ' בבא קמא אומרת "אסור לאדם לגדל כלב רע בתוך ביתו" ואין הכוונה דווקא כלב מסוכן אלא כל כלב במשמע, וזאת על פי הדברים בגמ' על אשה הרה שקפץ עליה כלבו של השכן והבהיל אותה מאוד, אמר לה בעל הכלב אל תדאגי הורדתי את שיניו והוא כבר לא מסוכן, ענתה לו האשה "שקיליה לטיבותך שדיא אחיזיה" פירוש: קח את הטובה שלך שהורדת את שיניו וזרוק אותה על האבנים כיוון שהתינוק בבטנה נפל. הרי מעשה שחז"ל הביאו שאפילו כלב בלי שיניים הבהיל אשה וגרם לוולד שבקרבה למות, ובנוסף לכך שכל עני או בנאי צדקה נמנעים מלהכנס לבית שיש בו כלב, ואלוהו הנביא לא מגיע לבית שמגדלים כלבים כיוון שהעניינים לא מגיעים לבית זה וטוב שתציעו לילדיכם לגדל חיה או עוף טהורים, ולהתרחק מחיות טמאות!

(מכל מקום ישנם מצבים שהתירו חז"ל לגדל כלבי שמירה כגון ביישובים הסמוכים לגבול, וכן כלב הנחיה לאדם עיוור ועל כל מקרה יש לשאול שאלת רב).

וכתב הצדיק בשו"ת ברסלב "ידוע שכלב הוא חיה טמאה וצריכים מאוד להיזהר שלא יגדל כלב בתוך ביתו... וידוע אשר על הכלב שורה טומאה גדולה, ורואים בחוש שילדי ישראל שיש להם נשמה טהורה, מפחדים מכלב, ומקובל אצלנו שמי שיש לו נפש טהורה, הוא לא יניס בביתו כלב, ומכל שכן לא ישחק עם כלב, ולכן ראוי להתרחק מגידול כלב" ע"ל.

שאלה: היכן מקום ההדלקה המהודר ביותר לפי ההלכה, האם בפתח הבית מבחוץ או בחלון הפונה לרשות הרבים משום פרסום הנס, או בפתח הבית מבפנים?

מאת: הרב גד סולומון

תשובה: בגמרא (שבת כא:), "ת"ר, נר חנוכה, מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ, אם היה דר בעליה מניחה בחלון הסמוכה לרשות הרבים, ובשעת הסנה מניחה על שלחנו ודיו". דבתחלה תקנת חז"ל היתה לפרסם את הנס לבני רשות הרבים, ולכן הצריכו להניחה בפתח הבית מבחוץ או בחלון (כשדר בעליה), ולאחר מכן שגזרה המלכות גזרות על ישראל, תקנו חז"ל שידליקו בפנים לפרסם הנס לבני הבית. וכתבו רוב הראשונים שלדין המנהג להדליק בפתח הבית מבפנים. ובשו"ע (סימן תרע"א ע"פ ה'), כתב כלשון הגמרא, ובסעיף ז' כתב הרמ"א, "ומיהו בזמן הזה שכולנו מדליקין בפנים ואין היכר לבני רשות הרבים כלל, אין לחש כ"כ אם אין מדליקים בטפח הסמוך לפתח, ומ"מ המנהג להדליק בטפח הסמוך לפתח כמו בימיהם, ואין לשנות" ע"כ.

נחלקו הפוסקים: בימינו שאין סכנה ואין אנו בין הגויים, האם עלינו לחזור ולהדליק בחוץ כתקנה הראשונה,

אילן בן אילה לרפו"ש
שושנה זוהרה בת צביה לרפו"ש
חיים יוסף בן רוחמה לרפו"ש
שלמה בן מזל נ"י
יעל (בת א-ל) בת לונה נ"י
נחמן נתן בן שרה נ"י
מנחם זאב בן דורית נ"י
מזל טוב ליוסף חי בן אורליה לרגל הולדתו

בדיקת מזוזות

הגרא"מ שך זצ"ל היה רגיל לומר כששאלוהו לאחר שהגיע איזה צרה, האם לבדוק את המזוזות, ענה ואמר "אפשר לבדוק המזוזות, אבל אפילו ימצא שם איזה חסרון, אל תתלה הצרות במזוזות, ובוודאי העיקר הסיבה הוא בכדי שיעשו תשובה" (מתוך קונטרס "הלכות מזוזות").

לא אחת קורה שאנשים שעוברים עליהם צרות ח"ו שולחים מזוזות ביתם לבדיקה, וכשמוצאים בעיה במזוזה נחה דעתם, שיש להם במי לתלות את האשמה, אך העיקר כדברי הרב שך הנ"ל שהצרה באה כדי לעשות תשובה ולחפש מה שורש הדבר, שהרי לא ייתכן שמחלל שבת וכדו', שבאה עליו צרה, ישלח מזוזות לבדיקה, ולא יעשה תשובה!?

מזוזה כשרה או מהודרת?

כל מי ששולח מזוזות לבדיקה תפקיד המגיה לבדוק את כשרותה אם אין חסר או יתר, אם אין נגיעות, אם לא חסרים תגים במקומות שצריך, אם יש שאלות בצורת האותיות ולהכריע בכשרותם, האם הדיו של האותיות יציב או שמתחילות להיסדק, ועוד.

כדי לנוע אי הבנות בין סופרים ללקוחות, ראוי לעשות חוזה בכתב: מה דורש המזמין: לתייב גם אותיות ב'ד'ק ח"ה' או רק ש'ע'ט'נ'ז' ג'נ', ולראות דוגמת כתב יד של הסופר, לבדוק את הנהגות הסופר, ובשביל זה הקיים כ"ק אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א את המכון משמרת סת"ם היכל הקודש, כדי לעזור לאנ"ש, בכל תחומי הסת"ם, סופרים וכדו'.

סופר עם תעודה

תעודה לסופר: על אחריות מזמין הסת"ם לבדוק ולברר אם לסופר יש תעודה המעידה על בקיאותו בהלכות הסת"ם, ואם התעודה בתוקף, ומי שהזמין תפילין ומזוזות ונתברר שאין לסופר תעודה בתוקף יכול לדרוש כספו בחזרה.

חידוש תעודה: וכאן המקום לעזור סופרים שפנ תוקף תעודתם, לחזור על לימודם ולגשת לכל מכון שירצו כדי להיבחן ולחדש את תעודתם, מכון הסת"ם שע"י הבית הוראה, הוקם כדי להקל את הטרחה בניסיעה למרכז, ולחסוך זמן.

הנהגה, סופרות, פסיקה בצורת האותיות, וחידוש תעודות, אחראי ברסלב סנטר

הרב יעקב ועקנין 054-8420743

סרט "בבושקה" לנשים

ב-ז' טבת יגיע הסרט המבוקש "בבושקה" לאולם השמחות סרט סוחף ומהמם, הסרט שאסור להחמיץ, למבינות ובעלות רגש.

דרמה אמיתית מרגשת בפיקוח ועד הכשרות.

או להמשיך ולהדליק בתוך הבית ולפרסם הנס לבני ביתו, ויש בזה חילוקי מנהגים: דעת המגן אברהם (שם סק"ח), הביאו המשנה ברורה (שם סקל"ח), להלכה, דפרסומי ניסא עדיף, ואם גר בקומת קרקע יש להדליק בפתח הבית מבחוץ, וכשגר בקומה שניה יש להדליק בחלון, (אף שהחלון גבוה מעשרה טפחים), וכן נוהגים ומקפידים תלמידי הגר"א. וכן נהג החפץ חיים, וכ"פ בשו"ת אז נדברו (ח"י סימן כ"ו), ובשו"ת אגרות משה (ח"ד סימן קכ"ה), וכן נוהגים בעיר הקודש ירושלים.

אולם הרבה נוהגים ובפרט המקובלים והחסידים להדליק בטפח הסמוך לפתח מבפנים, וכ"כ המאמר מרדכי (סעיף י"א), ובליקוטי מהר"ח כתב, "ראיתי לגאונים וקדושים שאף שהיה להם חלון לרשות הרבים, מ"מ הדליקו בטפח הסמוך לפתח", ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ו סימן ס"ו), כתב "וביותר נוהגים להדליק בפנים החסידים ההולכים בדרכם של תלמידי הבעל שם טוב ז"ל, ותלמידי תלמידיהם", וכ"כ הבני יששכר, (מאמר ב' אות מ"ו, ע"ש), וכן ראינו במשך שנים שכך נוהג כ"ק מוהרא"ש שליט"א.

וכן פסק הבן איש חי (פרשת וישב חנוכה ד'), וכ"כ בשו"ת ישכיל עבדי (ח"ח סימן י' אות ב'), וז"ל "ואנחנו הספרדים אף פעם לא נהגנו להדליק בחוץ, אלא בפנים בטפח הסמוך לפתח מצד שמאל", ע"כ. ומ"מ כתב בשו"ת אור לציון (ח"ד עמ' ר"מ), שאף שכן היה מנהג בני ספרד בדור שלפנינו, להדליק בתוך הבית גם כשאין סכנה, (ומ"מ סיים שראוי להדליק בפתח הבית מבחוץ כדי שיראו עוברים ושבים את הנרות).

למעשה: המדליק בפתח ביתו מבחוץ או בחלון כדי לפרסם את הנס כפי תקנת חז"ל הראשונה, יפה עושה. והמדליק בטפח הסמוך לפתח מבפנים (ודי באחד מפתחי הבית. ול"ש כשמהדר גם להניחו בתוך עשרה טפחים, אם אין חשש סכנה מחמת ילדיו הקטנים), יפה נוהג, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים, ונהרא נהרא ופשטיה.

ובמענה לשאלת בית ההוראה השיב כ"ק מוהרא"ש שליט"א, במכתב מיום י' כסלו התש"ע, בזה"ל "בענין נרות חנוכה, אנחנו נוהגים להדליק בפנים על יד פתח הבית", וכן מיום י"ז כסלו התשע"ה, בזה"ל, "אנחנו נוהגים להדליק נר חנוכה ליד פתח הבית כדעת הפוסקים מזוהר מימין ונר חנוכה משמאל, ובעל הבית עם הציצית באמצע. בענין להדליק בחלון כדי שיהיה פרסומי ניסא, זה טוב בעיר גדולה שיש המון שלא זוכים להדליק, אזי כדאי להזכיר להם שזה חנוכה, וזה פרסומי ניסא, אבל היות שאצלנו כולם מדליקים, אזי עדיף להדליק בתוך הבית ולפרסם את הנס להמשפחה", עכ"ל.

יעידון כשרות:

יש להיזהר ולקנות שמן זית מחברות ידועות ומוכרות לציבור, משום שבכל שנה מתגלים זיופים בשמנים, בפרט שהמחיר זול מהרגיל.

...

שאלה: בחסדי ה', הקב"ה זיכני לעסוק בהפצת ספרי רביז"ל בכל יום ויום חוק ולא יעבור, וכעת בימי חנוכה הקדושים כיצד עלי לנהוג, האם אני יכול להפיץ כרגיל, משעות הבוקר/צהריים עד הלילה, או שצריך לשוב הביתה יותר מוקדם מהרגיל?

מאת: הרב חגי אשר

תשובה: ראשית עליך לדעת שזמן הדלקת נר חנוכה לכתחילה הוא בצאת הכוכבים, וכמו שפסק מרן בשו"ע (סימן תרע"א ס"א) וז"ל "אין מדליקים נר חנוכה קודם שתשקע החמה, אלא עם סוף שקיעתה, לא מאחרים ולא מקדימים", ע"כ.

וכתבו האחרונים, שמה שכתב מרן "סוף שקיעתה" היינו בצאת הכוכבים, והוכיחו כן במה וכמה ראיות (עיין משנ"ב שם, וחזו"ע הלכות חנוכה דף ס"ב, וילקו"י חנוכה סימן תרע"ב ס"א, ונתבאר שם באורך).

אמנם אם לא הדליק בצאת הכוכבים, צריך להדליק תוך חצי שעה מצאת הכוכבים, ועדיין נחשב לו שהדליק נר חנוכה בזמנה הראוי לכתחילה, וכמו שכתב מרן (שם ס"ב) וז"ל "שכח או הזיד ולא הדליק עם שקיעת החמה, מדליק והולך עד שתיכלה רגל מן השוק, שהוא כמו חצי שעה, שאז העם עוברים ושבים ואיכא פירסומי ניסא וכו', ומיהו הני מיילי לכתחילה, אבל אם עבר זה הזמן ולא הדליק, מדליק והולך כל הלילה", ע"כ.

ומכאן מוכח שראוי ונכון להשתדל לשוב לביתו בשעה מוקדמת מהרגיל, על מנת שיוכל להדליק נר חנוכה בזמנה, ולקיים את המצוה לכתחילה, דהיינו להדליק תוך חצי שעה מצאת הכוכבים, וכתב בספר הליכות שלמה להגרש"ז אוריבך (ע"מ רצ"ל) דלא טובים אנו מאבותינו שלא ביטלו תורה שבבית המדרש מימיהם, ובכל זאת בימי חנוכה נזדרזו לקיים מצוה חביבה זו בעצמם ובזמנה כתיקון חז"ל עיין שם. ואם לא עלה בידו לקיים המצוה כתיקונה וכעיקר זמנה, יכול בדיעבד להדליק נר חנוכה עד עלות השחר ובברכה כנ"ל.

ויש להשתדל מאד על מנת לחנך את בניו לדקדק בקיום המצוות בזמנם הראוי לכתחילה, ולשבת עם בני ביתו ולספר להם את הניסים והנפלאות שעשה ועושה עימנו השם יתברך, ולהשריש את האמונה בליבם, ובפרט שכל עניין חנוכה הוא תורה והודאה להשם יתברך וחינוך ילדיו לאמונה זכה וברורה ולתורה תפילה ומעשים טובים, וכמו שחזר על זה כ"ק מוהרא"ש שליט"א בכל שנה ושנה שחנוכה הוא מלשון חינוך, שזה הזמן להוריד עצמו אל ילדיו ולדבר על לבם מגדולת ה' יתברך והשגחתו עלינו, שהוא ההפך מרצון היוונים שרצו להשכיח תורתנו הקדושה, ואמרו "כתבו לכם על קרן השור, אין לנו חלק באלוקי ישראל" דהיינו כתבו דברי כפירה ואפיקורסות על קרן השור ששימשה כבקבוק האכלת התינוק, שכבר מקטנותו יכנס בו כפירה נגד ה' יתברך, ולכן עליו להשתדל ביתר שאת וביתר עוז לשוב הביתה מוקדם יותר מהרגיל, ולקיים מצוות הדלקת נר חנוכה בזמנה לכתחילה, יחד עם אשתו ובני ביתו, ולהקדיש את הזמן הקדוש והמיוחד הזה עבור עתיד יהדות ילדינו, ולהשרות אורה של שמחה ואמונה בנסיו ונפלאותיו יתברך, ופשוט הוא שלפני שמפיצים ומעודדים ומשמחים מחוץ לבית, צריך להפיץ לבני ביתו, ואם לא עכשיו אימתי? וכמו שכתב (שיר השירים) "שמוני נוטרה את הכרמים, כרמי שלי לא נטרתי"?

וזה דעת קדשו של כ"ק אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א, שמי כמוהו יודע בגדולת עוצמת הפצת מעיינות החכמה חוצה וכו', וזכה לקיים כבר שלוש דורות של מפיצים בדור הזה, מה שלא היה מימות עולם, וזה לשונו הטהור "בעניין נר חנוכה וכו', אני מתפלל ערבית עם הזמן הראשון שיכולים להתפלל ומדליק וכו', ואי אפשר להתחמק מה בשום פנים ואופן, זה מצוה חשובה מאד מדרבנן, ואמרו חכמינו הקדושים (עירובין ע"א.) חכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה, ולכן אין שום תירוץ שצריכים ללכת להפצה וכו', או לעבוד וכו', ואי אפשר לעשות חכמות וכו', אלא מצוה זה מצוה וצריכים להדר מאד מאד לקיים את המצוות האלו בזמן הנכון" (מתוך

מכתב מיום רביעי י"ט כסליו התשע"ה) עכ"ל.

ויהי רצון שזנכה בזכות הדלקת נר חנוכה בזמנה, שיאיר ה' עינינו בתורתו וזנכה לראות רוב נחת מכל יוצאי חלצינו, אמן.

....

שאלה: במשך כל השנה אני רגיל להתפלל תפילת ערבית בזמן צאת הכוכבים, או לאחר מכן, ועתה בפרוס עלינו ימי החנוכה שמצותה בזמן צאת הכוכבים, האם עלי להתפלל ערבית לפני צאת הכוכבים כדי שאוכל להדליק בזמן?

מאת: הרב גד סולומון

תשובה: כתב המשנה ברורה (סימן תרע"ב סק"א), הגיע זמן צאת הכוכבים יקדים להתפלל מעריב דהוא תדיר וגם יש בה מצות קריאת שמע שהיא דאורייתא, ע"כ. ולכן יש להתפלל תפילת ערבית בזמן צאת הכוכבים, ולאחר מכן להדליק נרות חנוכה, ולא למהר להתפלל ערבית לפני צאת הכוכבים משום ההדלקה, מכיון שנהר חנוכה מצותו מדרבנן וקריאת שמע מדאורייתא, ויש להקדים מצוה דאורייתא למצוה דרבנן, ועוד שתדיר ואינו תדיר תדיר קודם, בפרט לאדם הרגיל להתפלל ערבית בכל ימות השנה אחר צאת הכוכבים שאין לו לשנות מנהגו ולהקדים תפילתו עבור הדלקת נרות חנוכה. (ועוד, שיש חשש שישכח לקרוא שוב קריאת שמע, ובדאי שאין לערוך מנין לחוץ הבית הכנסת, כי אין תפילתו של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת, ברכות ו). ובענין זה כתב כ"ק מוהרא"ש שליט"א במכתב מיום כ"ה כסלו התשע"ב, וז"ל "צריכים מאד להקפיד להתפלל קודם ערבית בזמן, ותיכף ומיד אחר כך מדליקים נרות חנוכה, לא צריכים לחפש הלכות חדשים והנהגות חדשים", וכו' וכו', ע"כ. ישמע חכם ויוסף לקח.

שאלה: אנחנו נוסעים להתארח בשבת חנוכה, כיצד ננהג לגבי הדלקת הנרות?

מאת: הרב אברהם נאור

תשובה: למנהג האשכנזים שכל אחד מבני הבית מדליק נרות בעצמו, ידליק האורח נרות חנוכה בעצמו בברכה, (ויכול להשתמש בשמן ונרות שמקבל מבעה"ב במתנה, או שישתתף מעט בתשלום) למנהג הספרדים שרק בעל הבית מדליק, האורח יוצא ידי חובה בהדלקתו של בעל הבית, שכיון שהוא סמוך על שולחנו של בעל הבית ואוכל ושותה וישן אצלו, הרי בעל הבית מזכה לו גם חלק בשמן ויוצא בזה ידי חובה, ואם הוא מתארח אצל משפחתו כגון הוריו או חמיו אינו צריך אף להשתתף בפרוטתו, ואם מתארח אצל חבירו אע"פ שמעיקר הדין אינו צריך להשתתף בפרוטתו, ראוי ונכון להחמיר שישתתף בפרוטתו או שבעל הבית יזכה לו בפירוש חלק בשמן, ובכל אופן אינו רשאי להדליק בברכה בעצמו. ובכל זה אין הבדל אם יש לו חדר עם פתח בפני עצמו או לא, שכיון שבימינו מדליקים בפנים אין חשש לחשד שהרואים יאמרו שלא הדליק.

....

שאלה: התארחנו בשבת חנוכה אצל ההורים, ובמוצאי שבת אנו חוזרים לביתנו היכן נדליק נרות חנוכה?

מאת: הרב אברהם נאור

תשובה: מנהג הספרדים שמקום ההדלקה נקבע לפי מקום השינה, ולכן ימתינו עד שיגיעו לביתם וידליקו שם, ואם אינם בטוחים שיחזרו בלילה לביתם ישתתפו בהדלקת בעה"ב, ואם לבסוף חזרו לביתם ידליקו שוב בלא ברכה.

מנהג האשכנזים שמקום ההדלקה נקבע לפי מקום האכילה, אולם יש אומרים שזה דווקא במקום אכילתו הקבוע, ולכן הטוב ביותר שמד במוצאי שבת יצאו לדרך חזרה וידליקו בביתם, ואם קשה להם לחזור מיד או שהדרך רחוקה ורוצים להדליק בתוך זמן "כדי שתכלה רגל מן השוק" או כל סיבה אחרת ידליקו בבית המארחים, ויסמוך על הפוסקים שמקום שהייתו בשבת הוא מקום אכילתו הקובע לעניין מקום ההדלקה, וטוב שיאכלו שם סעודה רביעית וזכה יחשב יותר כמקום אכילתו.

מקורות: שו"ע מש"ב סימן תרע"ז, חז"ע, ילקוט יוסף, פסקי תשובות, נטעי גבריאל, שבט הלוי.

....

בית ההוראה

כשרות

לידיעת אנ"ש מכולת 'ברכת אסנת' עומדת תחת פיקוח בית ההוראה וגם הירקות והפירות שם הם למהדרין - 'שמטיה לחומר'.

המיחם בבית התבשיל

אנו פונים לכל באי בית התבשיל 'אהל אברהם' שלא להניח על המיחם להכנת שתייה חמה, שום מאכל חלבי או בשרי ואפילו לא פרווה כיוון שזה יוצר בעיות הלכתיות קשות בבשר וחלב ולפסח.

מעשה שהיה

הרב שלכם הציל אותי!

ליד בית הכנסת של חסידי ברסלב ביבנאל עצר רכב. הנהג שבתוכו פתח את החלון ופנה אל שני אברכים מאנשי שלומנו שעמדו שם באותו רגע: "סליחה, איך מגיעים לעפולה?" "תחזור למטה, ובכיר תפנה שמאלה עד כפר תבור, שם כבר תשאל ויראו לך את הדרך" ענה לו בחזרה אחד מהם. "תניד לי, איך קוראים למקום הזה?" המשיך ושאל הנהג. "זו פעם ראשונה שאני פה, ואני מרגיש פה משהו בלתי רגיל, האוירה מיוחדת וגם הנוף מדהים".

האברך ששמע את דבריו, חיך והתקרב אל המכונית. "כאן זה יבנאל עיר ברסלב ויש כאן צדיק גדול מאוד. אם תרצה תוכל להגיע אליו, לראות אותו ולקבל ברכה".

"באמת אני צריך ברכה עבור מישהו. תוכלו להתפלל עבורה?" שאל הנהג. "בוודאי, למה לא? תניד לי את שמה ונתפלל עבורה".

לאחר שמסר לו את הפרטים, שאל בהתלהבות: "רגע רגע, פה זה המקום של רבי נחמן מברסלב?!" "כן, הרי אמרתי לך שכאן זה יבנאל עיר ברסלב" ענה האברך.

הנהג זז במקומו, והמשיך: "אם כך, אני מוכרח לספר לך סיפור. הרב שלכם הציל לי את החיים!" האברך וחברו, התקרבו לחלון, והבינו שהם עומדים לשמוע משהו מעניין מאוד. "מה קרה? ספר לנו".

"לפני זמן מה גיליתי שהפועל שלי גנב לי סכום כסף גדול. כשבאתי איתו בדברים התפתחה תגרה. לאחר כמה ימים הוא שלח אלי אנשים אלימים שיאימו עלי ואף זיקו לי. אחרי שהצלחתי לחמוק מאותם בני בליעל, החלטתי שאני הולך לנקום בו. לא רק להכות אותו, אלא החלטתי להרוג אותו! השגתי אקדח, והתחלתי לנסוע למקום בו ידעתי שאמצא אותו, ואוכל לנקום בו על מה שעשה לי.

בדרך נסיעתי, באחד הצמתים ניגש אלי אחד מהחבר'ה שלכם והציע לי חוברת. בהתחלה לא רציתי, אבל הוא אמר לי מה אכפת לך? קח! אז נתתי לו מטבע לצדקה ולקחתי.

בדרך עצרתי לכמה דקות ואמרתי לעצמי שזה הזמן להציץ בחוברת שקיבלתי. ואיזו חוברת זו הייתה? "רק רגע".

כשפתחתי אותה והתחלתי לקרוא, ראיתי מה שהרב כותב שם, שאדם צריך ליישב את דעתו ולחשוב, מה אני עושה פה בעולם? ושכל אדם צריך לעצור מדי פעם ולהגיד לעצמו "רק רגע" איך אני מתנהג ומה אני עושה? ומה התכלית שבחיים? מדוע אני נמצא פה בעולם? יש בורא ומנהיג לעולם ושום דבר לא נעשה מעצמו, והכל בהשגחת המאציל העליון...

כשהמשכתי לדפדף בדפי החוברת, פתאום הבנתי, רגע, מה אני עושה, לאן אני הולך ומה אני מתכוון לעשות? להרוג מישהו! לרצוח בן אדם? פתאום לא הבנתי איך נפלתי למצב הזה... קלטתי שהנה עוד מעט אני כבר אהיה עצור במשטרה, ומי יודע מה יגזרו עלי, מאסר עולם או שנים ארוכות בכלא...

ואז הבנתי ששלחו אלי מסר מהשמיים, דרך החוברת, שעלי לעצור ואסור לי חס וחלילה לעשות מה שהתכוונתי. ניצלתי ברגע האחרון והחלטתי לחזור הביתה...

שני האברכים שהאזינו לסיפור פעורי פה, לא ידעו מה לומר, כי היו פשוט המומים. הם אמרו לו שהוא מוזמן להגיע לקבל ברכה ולראות את הצדיק שהציל אותו, כדבריו, ולבקר שוב ביבנאל עיר ברסלב.

הם זכו לראות במו עיניהם איך שלכל קונטרס יש כתובת, ולא רק שיש לו כתובת, אלא ש"הדוור" תמיד מביא אותו בזמן המתאים!

לקבלת העלון בדוא"ל נא לשלוח בקשה לכתובת: nachman6708@gmail.com

להקדשה, לברכה, לעילוי נשמת, לרפואה שלמה, למזל טוב, ניתן להתקשר לטלפון: 054-8420743